

Rozhovor se sestrou pamětnicí

Rozhovor jsem udělala s 81letou sestrou pamětnicí paní Jiřinou Málkovou z Nasavrk. Paní Málková jako malá ležela v nemocnici s prasklým slepým střevem. Nevypadalo to s ní moc dobře. V nemocnici se o ni starala jedna moc hodná sestřička, která ji pobyt zpříjemňovala její starostlivou péčí. V této době začala uvažovat o tom, že by jednou chtěla být zdravotní sestrou. Jenže s postupem času začala paní Málková zjišťovat, že ji spíše baví čísla než biologie, chemie nebo fyzika. Když dostudovala základní školu, rozhodovala se, kam jít na střední školu. V dřívějších dobách se udělovaly tzv. posudky od starosty obce nebo města, kde jste bydleli. Jelikož od pana starosty nedostala moc dobrý posudek, nemohla jít studovat ekonomickou školu. Měla na výběr pouze ze dvou středních škol, což byla zemědělská nebo zdravotnická škola. Proto se rozhodla jít studovat na Střední zdravotnickou školu v Chrudimi. Dříve se této škole říkalo Vyšší zdravotnická škola.

Ke studiu ji hlavně motivovalo to, že se ráda starala o pacienty, jako tenkrát o ni ta sestra. Práce ji moc bavila a měla zájem o pacienty. Studovala v letech 1954-1957. Když jsem se ji zeptala, zda si vzpomíná na jména některých vyučujících ze střední školy, omluvila se mi se slovy, ale její odpověď byla, že si je nepamatuje. Ovšem v průběhu rozhovoru vzpomínat začala. Tehdejší ředitelkou byla paní Francová a dodala, že její sestra byla primářkou v Pardubické krajské nemocnici. Dále si také vzpomněla na pana profesora Januškina, který vyučoval ruský jazyk a prý vždycky tak vtípně recitoval básničky, že se musela všechna děvčata smát. Na fyziku a chemii měla pana profesora Čudu, který prý s nimi ve volném čase hrával ping pong. To se ovšem nelíbilo paní profesorce Kalandrové (tělesná výchova), která měla na pana Čudu „zálsk“ a vždy na děvčata žárčila.

Předmětů na škole se tehdy vyučovalo hodně. Divila jsem se, že mi všechny předměty dokázala vyjmenovat. Učili se český jazyk, ruský jazyk, matematiku, fyziku, chemii, mikrobiologii, dermatologii, anatomii, patologii, fyziologii, psychologii, chirurgii, latinský jazyk, tělesnou výchovu, dějepis a ošetrovatelskou výuku. Ovšem mezi její nejoblíbenější předměty patřila matematika, tělesná výchova a chirurgie.

Praxe neprobíhaly, jako probíhají dnes. Hlavní náplní bylo hlídání pacientů, kdyby se jim přitížilo. Občas si taky mohli pod dohledem zkušené sestry zkusit odebrat krev, změřit tlak, udělat výplach nebo aplikovat sondu pomocí polykání pacienta. Oddělení se střídala. Jednou byla na chirurgii, jindy na dětském oddělení nebo také na interně. Na praxích ji vedla paní Alingerová a Švábová. Bohužel si neponechala žádné učebnice, ale popsala mi aspoň jejich vzhled. Vazba byla měkká, lepená a papír byl šedivý recyklovaný.

Jedna z věcí, která mě zaujala, byla uniforma. Musela nosit šaty bez límečku, límečky zde byly zvlášť. Každá sestřička měla čtyři šaty a 6 límečků na výměnu. Pod

límečkem se nosily odznáčky odznaky, které má schované dodnes. Na hlavě se nosila čepice. Čepice se musely skládat. Byly oválné a musely se škrobit zastudena, vzadu měly 2 knoflíčky a nesměly se cestou do práce zmačkat. Boty musely být uzavřené a nesměly to být pantofle či boty na podpatku.

Studium se zakončilo maturitní zkouškou. Mezi povinné předměty patřily český jazyk, ruský jazyk, dále si mohla vybrat z volitelných předmětů, což byla hygiena, ošetrovatelská technika a organizace zdravotnictví. Dříve se nepořádaly maturitní plesy. Stužkovací večírek také neměli. Konal se pouze večírek po maturitě na rozloučenou.

Po maturitní zkoušce byla paní Málková poslána do pohraničí. Jelikož se to ale jejímu tatínkovi nelíbilo, že by měla být tak daleko od domova, domluvil jí to na kraji u známého, aby mohla pracovat jinde. Začala proto pracovat na Košumberku. Košumberk byl ústav pro děti, které onemocněly tuberkulózou a následně se zde o ně starali. Byla zde ubytovaná a jednou za čas jezdila domů. Byly zde dvě oddělení. V prvním patře bylo 22 dětí a ve druhém patře 30 dětí. Děti zde pobývaly dlouho. Jeden chlapec tam prý byl již dokonce od svých 3. let až do 14 let. Když měl jet domů, tak se mu nechtělo, protože rodiče o něj nejevili takový zájem, jaký by si chlapec přál a zasloužil. Je to hrozná představa, že některé děti vlastně strávily celé svoje dětství v léčebně a nemohli si tak plnohodnotně užívat svá nejlepší léta s ostatními dětmi. Děti se zde normálně učily a jednou za 6 týdnů mohli přijet i jejich rodiče na návštěvu. Vztahy se sestrami měla paní Málková velmi dobré. Vždy se všemi vycházela a nikdy neměla s nikým žádný problém. Náplní její práce bylo převlékání postelí, dezinfikování hřebenů a kartáčků, kvůli již zmiňované tuberkulóze, veškerá ošetrovatelská péče a v neposlední řadě koupání dětí. Koupání dětí mi popsala důkladněji. Některé děti totiž měly na sobě sádku od krku až po paty. Mezi nohama měly tyč, aby byly celou dobu nohy stejně od sebe. Vždy musela vzít dítě, které třeba vážilo 50 kilo bez sádky a dát ho do vany. Zvedat takovou váhu muselo být určitě obtížné, protože i sádra něco váží. Vany byly výše postavené, aby jí je sestry měly tak akorát. Dítě se položilo vždy na takovou mřížku, aby se dítě nemohlo nikdy ponořit. Děti se pouze osprchovaly. Voda ovšem nesměla zatéct za sádku, což byl často také dost obtížný úkol. Když se tak stalo, děti se potom pořád drbaly, všemi možnými předměty, co viděly vším možným. Paní Málková často vyndávala pravítka, tužky či jiné předměty, které byly spadeny pod sádkou. A ne vždy to šlo také vyndat. Na tomto pracovišti působila rok a půl.

Poté nastoupila na dětskou traumatologii do Chrudimi, kde pracovala 5 let. Z důvodu nabídky pracovní nabídky sestry blíže k domovu jiné práce, Nastoupila tedy do nastoupila do Nasavrk u obvodního lékaře, kde pracovala rok místo sestry, která byla na mateřské dovolené. Dále se už nehlásila do špitálu, kvůli špatné autobusové dopravě. Z tohoto důvodu proto se přihlásila na místní polikliniku. Nastoupila do jeslí v Nasavrkách, ale jelikož nebyla taková dopravní obslužnost jako je dnes, nebyl o jesle

v Nasavrkách velký zájem. Byly otevřeny pouze dva roky. V roce 1964 pracovala na plný úvazek ve Slatiňanech jako dětská obvodní sestra. V roce 1985 nastoupila jako obvodní sestra v Nasavrkách. Zde působila do roku 1993, kdy odešla do penze.